

ที่ สฎ ๐๐๑๙.๐๔/๗ ๐๖๑

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ถนนดอนนก อ.เมืองฯ สฎ ๘๔๐๐๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง การทบทวน และกำกับ ติดตาม การดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน(กข.คจ.) และกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการ
ผลิตให้เป็นไปตามระเบียบ และแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

เรียน พัฒนาการอำเภอทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) แนวทางการดำเนินงาน กข.คจ. จำนวน ๑ ชุด
๒) แนวทางการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กรมการพัฒนาชุมชน มีบทบาทภารกิจในการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงาน
โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน(กข.คจ.) และกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มาโดยตลอด แต่การดำเนินงาน
ในหลายแห่ง ประสบปัญหาเกี่ยวกับการร้องเรียนเพื่อร้องขอความเป็นธรรม โดยสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจาก
คณะกรรมการกองทุน/กลุ่มไม่ปฏิบัติตามระเบียบ และแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความราบรื่น บรรลุตามวัตถุประสงค์ จังหวัดขอให้อำเภอ
ทบทวน และกำกับ ติดตาม การดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน(กข.คจ.) และกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
ทุกกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบ และแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาข้อผิดพลาด
ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวทวีวรรณ เกิดก่อ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนาคชุมชน วิชาการฯ การทบทวน
พัฒนาการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนาคชุมชน

โทร / โทรสาร ๐-๗๗๒๗-๒๕๕๘

แนวทางการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)

หลักการของโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน

โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) เป็นการสนับสนุนเงินทุนให้ระดับหมู่บ้านแล้วมอบอำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบให้องค์กรประชาชนในหมู่บ้านเป็นผู้บริหารจัดการเงินทุนให้หมุนเวียนอยู่ในหมู่บ้านตลอดไป โดยสนับสนุนเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพแก่ครัวเรือนเป้าหมาย หมู่บ้านละ 280,000 บาท โดยไม่มีดอกเบี้ย และมีเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. ให้มีประสิทธิภาพ

การบริหารเงินทุนโครงการ กข.คจ

การดำเนินงานโครงการ กข.คจ. ภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. 2553 มีแนวทางการบริหารเงินทุน กข.คจ. ดังนี้

การพิจารณาอนุมัติโครงการและเงินยืมให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน พิจารณาอนุมัติโครงการและเงินยืมตามลำดับบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายและต้องได้รับความเห็นชอบจากพัฒนากรผู้รับผิดชอบประจำตำบล (ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. 2553) มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้พิจารณาอนุมัติโครงการและเงินยืมแก่ครัวเรือนเป้าหมายตามทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายที่ได้จัดทำไว้ครั้งแรกได้ยืมจนครบถ้วนก่อน จึงให้ครัวเรือนเป้าหมายที่เกิดขึ้นใหม่ภายหลังได้ยืมในลำดับถัดไป
2. กรณีหมู่บ้านที่ครัวเรือนมีรายได้ผ่านเกณฑ์ (จปฐ.) ครบทุกครัวเรือน ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน พิจารณาอนุมัติโครงการและเงินยืมแก่ครัวเรือนเป้าหมายที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ สำหรับพัฒนาคุณภาพชีวิตต่อไป
3. ประเภทอาชีพที่ครัวเรือนเป้าหมายสามารถเสนอขอขอยืมเงินได้มี ดังนี้ 1) อุตสาหกรรมในครัวเรือน 2) ค้าขาย 3) งานช่าง 4) เกษตรกรรม 5) อาชีพอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการ กข.คจ. เห็นชอบ ให้ทำได้ เช่น รับจ้างซักรีด รับซื้อของเก่า
4. การพิจารณาจำนวนเงินยืมของครัวเรือนเป้าหมาย โดยพิจารณาจาก 1) ความสามารถในการส่งใช้เงินยืม 2) ประเภทอาชีพตามความเหมาะสมและเป็นไปได้ และ 3) ระยะเวลาที่จะก่อให้เกิดรายได้
5. เงื่อนไขในการใช้เงินยืมของครัวเรือนเป้าหมาย คือ ให้นำไปใช้ประกอบอาชีพตามโครงการที่เสนอขอยืม 1) ห้ามนำไปใช้หนี้สินเดิม 2) ห้ามนำไปบูรณะ ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย 3) ห้ามนำไปใช้จ่ายในครอบครัว

คณะกรรมการ กข.คจ

คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน มีจำนวน 7 คนแต่ไม่เกิน 9 คน มีวาระคราวละ 4 ปี มาจากประธาน กม. ผู้แทน กม. ผู้แทน อบต. ผู้แทนสตรี ผู้แทนองค์กรชุมชนอื่นๆ ในระดับหมู่บ้าน

กระบวนการอนุมัติเงินยืมของคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน

1. คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน พิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการและเสนอแบบขอยืมเงินต่อพัฒนากร ผู้รับผิดชอบประจำตำบลเห็นชอบ เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติเงินแก่ครัวเรือนเป้าหมาย
2. คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน พิจารณาอนุมัติเงินยืมให้แก่ครัวเรือนเป้าหมาย ให้พิจารณาตามลำดับตามบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย
3. การพิจารณาอนุมัติเงินยืมต้องได้รับความเห็นชอบจากพัฒนากรผู้รับผิดชอบประจำตำบล ไม่ควรใช้วิธีการเฉลี่ยเงินทุน ควรพิจารณาตามความจำเป็น ความเหมาะสมของแต่ละโครงการและคำนึงถึงผลตอบแทนที่ได้รับ

การทำสัญญาเงินยืมตามโครงการ กข.คจ

แนวทางการทำสัญญาเงินยืม กข.คจ. ตามแบบที่กำหนด ให้ดำเนินการดังนี้

1. ให้เลขานุการคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน แจ้งให้หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายหรือผู้แทนที่ได้รับอนุมัติโครงการและเงินยืม มาทำสัญญาเงินยืมภายใน 3 วัน นับแต่วันที่รับแต่วันที่รับแจ้งการอนุมัติโครงการ และเงินยืม
2. ให้เลขานุการคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน รายงานผลการอนุมัติเงินยืมให้อำเภอรอบ และปิดประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน ณ ศูนย์ปฏิบัติการหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. หรือในที่เปิดเผยของชุมชน
3. ในการทำสัญญาเงินยืม ให้ประธานคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน และหัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายหรือผู้แทน เป็นคู่สัญญา และเป็นผู้มีอำนาจลงนามในสัญญา
4. ให้ทำสัญญาเงินยืม กข.คจ. ตามแบบที่กำหนด จำนวน 3 ชุด โดยส่งมอบและเก็บไว้เป็นหลักฐาน ดังนี้
  - 1) หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายผู้ยืมเงิน จำนวน 1 ชุด
  - 2) คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน จำนวน 1 ชุด
  - 3) นายอำเภอ(มอบให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ) จำนวน 1 ชุด

การเบิกจ่ายเงินให้ครัวเรือนที่ได้รับอนุมัติให้ยืมเงิน

การเบิกจ่ายเงินกองทุน กข.คจ. ให้แก่ครัวเรือนที่ได้รับอนุมัติให้ยืมเงินดำเนินการ โดยให้คณะกรรมการกองทุน กข.คจ. หมู่บ้าน โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของหัวหน้าครัวเรือนเต็มจำนวนที่ได้รับอนุมัติให้ยืม และออกใบรับเงินยืมของครัวเรือนเป้าหมาย

การกำหนดระยะเวลาการชำระคืนเงินยืมของครัวเรือนเป้าหมาย

ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน กำหนดระยะเวลาการชำระคืนเงินยืม ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน 3 ปี นับแต่วันทำสัญญาโดยพิจารณา

1. ความสามารถในการส่งใช้เงินยืม
2. ประเภทอาชีพตามความเหมาะสมและเป็นไปได้
3. ระยะเวลาที่จะก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือนเป้าหมาย

 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

 คู่มือการดำเนินการโครงการ กข.คจ.

 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน ปี 2553

 คู่มือตรวจสอบสุขภาพ-กข.คจ

 บัญชีคุมเงินฝากธนาคาร A4(เล่มเขียว)

 บัญชีคุมลูกหนี้ A4(เล่มเหลือง)

 สมุดบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย A4

 สมุดบันทึกสถานะหมู่บ้านโครงการ กข.คจ.

หมายเหตุ ขอให้อำเภอทบทวนทุกหมู่บ้าน ดังนี้

1. สัญญา ถ้าไม่มีขอให้จัดทำรับสภาพหนี้ทุกครัวเรือน
2. บัญชีคุมเงินฝากธนาคาร (สีเขียว) ขอให้จัดทำให้เป็นปัจจุบัน
3. บัญชีคุมลูกหนี้ (สีเหลือง) ขอให้จัดทำให้เป็นปัจจุบัน
4. ทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย ขอให้จัดทำให้เป็นปัจจุบัน
5. สมุดบันทึกสถานะหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. ถ้าไม่มีสามารถดาวน์โหลดได้ที่เว็บไซต์กรม

บททวน หลักเกณฑ์การแยกประเภท เพื่อขึ้นทะเบียนเป็นกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
ตามแนวทางของกรมการพัฒนาชุมชน

*****

๑. มีการดำเนินงานตามแนวทางของกรมการพัฒนาชุมชน โดยยึดหลักคุณธรรม ๕ ประการ

๒. ใช้ชื่อ “กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ” แสดงไว้ที่ใดที่หนึ่ง ที่ปรากฏชัดเจน

๓. มีการฝากถอนเงินผ่านสถาบันการเงิน

ความหมาย สถาบันการเงินที่ถูกต้องตามกฎหมาย และสมุดบัญชีเงินฝากใช้ชื่อกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และเมื่อรับสัจจะสะสม ในแต่ละเดือนต้องนำเงินฝากธนาคารทั้งหมดก่อนปล่อยกู้

๔. มีการประชุมสามัญประจำปี (คณะกรรมการและสมาชิก) อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ความหมาย จำนวนผู้เข้าประชุม (คณะกรรมการและสมาชิก) ต้องไม่น้อยกว่า ๗๕ % ของจำนวนครัวเรือน ที่เป็นสมาชิกทั้งหมด

๕. มีคณะกรรมการครบ ๔ ฝ่าย มีการจัดประชุมอย่างน้อย ๓ เดือน/ครั้ง

ความหมาย โครงสร้างคณะกรรมการ ครบ ๔ ฝ่าย ประกอบด้วย ๑) คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการ ๒) คณะกรรมการฝ่ายเงินกู้ ๓) คณะกรรมการฝ่ายตรวจสอบ ๔) คณะกรรมการฝ่ายส่งเสริม ตามแนวทางของกรมการพัฒนาชุมชน และต้องมีการจัดบันทึกการประชุมทุกครั้ง

๖. มีการจัดทำระเบียบข้อบังคับเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นปัจจุบัน

ความหมาย ต้องเป็นไปตามระเบียบกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตามแนวทางของกรมฯ

๗. สมาชิกมีการส่งเงินสัจจะสะสมสม่ำเสมอเป็นประจำทุกเดือน

ความหมาย ๑. ส่งเงินสัจจะสะสมเป็นจำนวนเท่าๆกัน สม่ำเสมอเป็นประจำทุกเดือน โดยมีการแยกประเภทสัจจะให้ชัดเจน ดังนี้

- สัจจะสะสม เป็นสัจจะที่ไม่สามารถถอนได้ นอกจากลาออก หรือตาย เท่านั้น และควรกำหนดวงเงินสัจจะสะสมขั้นต่ำและกำหนดเพดานในการฝาก

- สัจจะสะสมพิเศษ สามารถถอนได้ และควรกำหนดเพดานในการฝากไว้ด้วย

๒. สมาชิก แบ่งเป็น ๓ ประเภท ประกอบด้วย

สมาชิกสามัญ เป็นบุคคลที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ หมู่ใด ตำบลใด (ระบุให้ชัดเจน) ยกเว้นผู้รับราชการทุกประเภท ที่ยังอยู่ในตำแหน่ง แม้ว่าเป็นบุคคลที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่นั้นๆ ห้ามมิให้จัดอยู่ในประเภทนี้

- สมาชิกวิสามัญ เป็นกลุ่ม/องค์กรในหมู่บ้าน ตำบล ที่ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ด้านการพัฒนาอาชีพ สวัสดิการ สาธารณะประโยชน์ เช่นกลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี เป็นต้น

- สมาชิกกิตติมศักดิ์ หมายถึงคหบดี พระภิกษุ ข้าราชการทุกประเภท ผู้นำชุมชน ที่ต้องการออมเงินไว้เพื่อเป็นทุน

๘. คิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ไม่เกินที่กฎหมายกำหนด (ร้อยละ ๑๕ ต่อปี)

๙. มีการจัดทำระบบบัญชีเป็นปัจจุบัน และสามารถตรวจสอบได้

ความหมาย ผู้ตรวจสอบบัญชี มี ๒ ประเภท คือ ๑. ผู้ตรวจสอบโดยตำแหน่ง (คณะกรรมการ) และผู้ตรวจสอบภายนอก ที่มีไม่ใช่สมาชิกกลุ่ม โดยมีการตรวจสอบอย่างน้อย ๒ เดือนครั้ง และมีการลงนามกำกับไว้ด้วย

๑๐. กลุ่มฯ มีการจัดทำงบกำไร - ขาดทุน ปิดงบดุล และกลุ่มฯ มีการจัดสรรผลกำไรตามระเบียบของกลุ่มทุกปี

การพิจารณา

ประเภท ๑ ปฏิบัติครบ ๑๐ ข้อ และกลุ่มฯ ยินยอมปฏิบัติตามแนวทางของกรมฯ อย่างเคร่งครัด

ประเภท ๒ ปฏิบัติไม่ครบ ๑๐ ข้อ แต่กลุ่มฯ ยินยอมให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เข้าไปให้คำปรึกษา แนะนำ ให้เป็นไปตามแนวทางที่กรมฯ กำหนด และหาทางแก้ไขสนับสนุนให้กลุ่มฯ เข้มแข็งต่อไป

ประเภท ๓ กลุ่มไม่ยินยอมให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เข้าไปให้คำปรึกษา ตรวจสอบ กรมฯ จะไม่รับผิดชอบในกรณีกลุ่มฯ เกิดความเสียหาย แต่หากยินยอม กรมฯ จึงจะจัดไว้ในประเภท ๒ และหาแนวทางแก้ไขสนับสนุนให้กลุ่มเข้มแข็งต่อไป